

Министерот Стојановски го изрази своето задоволство од отворањето на новиот Лекторат по македонски јазик.

Министерството за образование и наука на Република Македонија го цени придонесот на Република Хрватска за афирмирањето на македонскиот јазик, литература и култура, а поддршката за лекторатите по македонски јазик во странство се високо на агендата на приоритети на Владата на Република Македонија.

Пишува: Милева ЛАЗОВА

ДВАТА ПРИЈАТЕ ГИ ПОВРЗУВА ИС

Неодамна, делегација од Министерството за образование и наука со министерот Перо Стојановски остварија работна посета на Република Хрватска, чија цел беше унапредување на воспоставената добра соработка меѓу Република Македонија и Република Хрватска во областа на образованието. За време на дводневниот престој министерот Стојановски ја посетил Катедрата по македонски јазик при Универзитетот во Загреб, каде се сретнал со ректорот проф. д-р Алекс Бјелиш. Воедно, македонскиот министер присуствувал во новоотворениот Лекторат на Универзитетот во Ријека, при што остварил средба со академик Даниел Рукавина, ректор на Универзитетот во Ријека.

СРЕДБИ

При посетата, министерот Стојановски и неговиот хрватски колега Драган Приморац во Загреб потпишале Програма за соработка на Македонија и Хрватска во областа на науката, технологијата и образованието за 2009-2012 година. Програмата е продолжение на досегашната соработка на двете министерства, но приоритетни во неа се изработката на заеднички проекти и аплицирањето во областа на земјоделството, сеизмологијата, медицината, ветерината, математиката и информатиката.

"Со Програмата се предвидува и распишување конкурс за стипендии, кои ќе ги обезбеди Република Хрватска и истовремено, реципрочно, македонската влада, односно Министерството за образование и наука, со што се овозможува и

мобилност на нашите студенти и размена и мобилност на професорскиот кадар. Значи, поголема соработка меѓу двете земји во научно-истражувачката работа, во стекнувањето високо образование и во однос на магистерските студии и докторатите", истакнал министерот Стојановски.

Хрватскиот министер за образование, наука и спорт, Приморац, кажал дека потпишувањето на Програмата е продолжување на пријателската соработка со Македонија, поради заедничките реформи во сите образовни нивоа и во науката. Притоа, хрватскиот министер укажал дека образованието во Хрватска е трет приоритет и поради тоа буџетот постојано се зголемува, така што оваа година, во однос на 2004 година, тој е поголем за 75 отсто.

На средбата меѓу министерот Стојановски и ректорот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", Велимир Стојковски, со ректорот на Загребскиот универзитет, Алекс Бјелиш, биле отворени темите за државна матура, за мобилноста на студентите, за финансирањето на високото образование и наоѓањето вистински модел за поттикнување на развојната компонента на универзитетите и истражувачката работа.

"Досегашната соработка е добра, особено со Скопскиот и со Тетовскиот универзитет. Се надеваме дека таа ќе се интензивира, со што ќе се зголеми бројот на студенти и на професори заинтересирани за размена и ќе се создадат предуслови за заеднички настап пред европските фондови", изјавил ректорот Бјелиш по средбата со македонската делегација.

Во Република Хрватска, во континуитет, има нагласен интерес за македонистиката, интерес кој некогаш се одвива со посилено, некогаш со послабо темпо, но ниту во еден период не е згаснат.

Студентите сè почесто избираат да студираат македонистика на универзитетите во Загреб, Ријека и во Осиек. На Универзитетот во Ријека студираат 67 студенти, откако по 10 години пауза минатата година повторно бил отворен Лекторатот. Секоја година на Катедрата во Загреб се запишуваат по триесеттина студенти.

Министерот Стојановски, заедно со ректорот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", Велимир Стојковски, на Лекторатот во Ријека му подариле 300 книги и компјутер. Проректорот Горан Калоџера истакнал дека се обидуваат Лекторатот повторно да го издигнат на ниво на катедра, која била затворена во 90-тите години на минатиот век.

КИ ЈА ПОСЕТИ ХРВАТСКА

МИНИСТЕРОТ СТОЈАНОВСКИ И НЕГОВИОТ ХРВАТСКИ КОЛЕГА ПРИМОРАЦ ПОТПИШАА ПРОГРАМА ЗА СОРАБОТКА

ЛСКИ НАРОДА КОНСКА НИШКА

Министерот Стојановски и ректорот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, Велимир Стојковски, се сретнале и со академик Даниел Рукавина, ректор на Универзитетот во Ријека. За време на средбата се разговарало за теми од областа на високото образование и било договорено да се осмислат програми и проекти со кои двата универзитета би настапиле заедно пред европските фондови за добивање средства за научно-истражувачка работа.

По средбата со ректорот Рукавина, министерот Стојановски го посетил ОУ "Центар" во Ријека, при што им подарил книги на учениците кои посетуваат дополнителна настава по македонски јазик.

Делегацијата предводена од министерот Стојановски ја посети и Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Загреб, со која раководи проф. д-р Борислав Павловски.

ПОЗИТИВНИ РЕЛАЦИИ

Работната посета на Хрватска министерот Стојановски ја продолжил во Ријека, каде го посетил Универзитетот и Лекторатот по македонски јазик. Во говорот кој министерот го одржал пред присутните било изразено неговото задоволство од отворањето на новиот Лекторат по македонски јазик и била потенцирана традиционално блиската соработка меѓу Република Македонија и Република Хрватска, која се манифестира и во сферата на науката, образованието и спортот.

"Споделувањето на нештата бара однос на заемна доверба и разбирање, та-

ков каков што низ историјата се покажува во релациите меѓу Македонија и Хрватска", истакнал министерот.

Во таа насока, тој потенцирал дека од голема важност е придонесот на Република Хрватска за афирмирање на македонскиот јазик, литература и култура и нагласил дека поддршката за лекторатите по македонски јазик во странство се високо во агендата на приоритети на Владата на Република Македонија. При посетата на Лекторатот, Министерството за образование и наука донирало стручна литература, речници и ДВД изданија од македонската кинематографија.

"Ниедна национална култура, а од тука ниедна национална книжевност, не е изолирана од влијанието на многуте културни допири и преплетувања. Почитувајќи ги разликите кои ги сфаќам како богатство, би сакал да ја нагласам и интеркултурната комуникација меѓу нашите две земји. Ако е точна тезата дека за

ниедна национална книжевност не може релевантно да се суди без погледот на другиот, поглед кој е неопходен и за спознавање на сопствениот идентитет, тогаш релациите меѓу Македонија и Хрватска, кои датираат од периодот на средновековието, се интензивираат во XIX век и богато се разгрануваат во современи услови, се онаа, би рекол, речиси исконска нишка, која ги поврзува овие два пријателски народа. Темелот на македонскиот идентитет и македонската историја на книжевноста го чинат две култни книги: 'Зборникот на народни песни на браќата Миладиновци' и збирката поезија 'Бели мугри' на втемелувачот на македонската современа книжевност, Коста Солев Рацин, двете врзани за Хрватска, првата издадена во Загреб, во 1861 година, втората во Самобор, во 1939 година. Можеби токму затоа во Република Хрватска, во континуитет, има нагласен интерес за македонистиката, интерес кој некогаш се одвива со посилно, некогаш со послабо темпо, но ниту во еден период не е згаснат. Фактот дека уште во 1963 година професорот Петар Кепески, основач на македонистиката во Хрватска, во далечната 1967 година, во реномираната издавачка куќа 'Матица хрватска' го објавил првиот превод на поезијата на Рацин, сам по себе говори многу. Во оваа пригода би ги спомнал истакнатите македонисти Горан Калоѓера, Борислав Павловски и Златко Крамарик, кои со години упорно работат на научното проследување, на популаризирањето и на достоината презентација на македонската книжевност во Хрватска, што ние особено го цениме. Воедно, за нас е значаен и ангажманот на Алдо Климан, Анте Стамач, Мирослав Шицел, Зденко Шкреб, Бранимир Донат и многу други. Во следот на истакнати проучувачи на македонската книжевност би го издвоил името на Џакомо Скоти, кој живее и работи во Ријека, а со чие име се поврзува и првото поголемо претставување на македонската поезија надвор од националните граници на странски јазик (италијански јазик). Министерството за образование и наука на Република Македонија и во иднина ќе вложува напори за унапредување на одамна воспоставените и традиционално добрите релации меѓу Република Македонија и Република Хрватска и за заемно афирмирање на нашите две блиски култури", кажа во своето обраќање министерот Стојановски.

Дека овие релации не се еднонасочни говори и фактот оти во Република Македонија, на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје, е активна студиска група по хрватски јазик и книжевност, а во Институтот за македонска литература особено внимание ѝ се посветува на хрватската книжевност во рамките на Одделението за балкански книжевности. Контактите на научен план се зацврстуваат и со воспоставувањето на сега веќе традиционалниот Меѓународен симпозиум "Македонско-хрватски и хрватско-македонски книжевни и културни релации", кој бил инициран од Катедрата за кроатистика на Филозофскиот факултет во Ријека и од Институтот за македонска литература во Скопје.